

УДК 111

Нечаєва І. А.¹, Козлова Д. Г.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУЗ-519 НУ «Запорізька політехніка»

ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В КРИЗОВІЙ СИТУАЦІЇ

На думку багатьох експертів, період економічної кризи – найкращий час для великих інвестицій. Під час кризи капітальні витрати зазвичай нижчі, ніж у періоди економічного зростання та вищих цін на ресурси. Набагато дешевше стає також придбання компаній і заволодіння готовим бізнесом. Здавалося б, в умовах економічної кризи інвестиції є головною умовою успішного розвитку та конкурентоспроможності компанії. Однак на практиці підприємства відмовляються від інвестицій, що продиктовано природним песимізмом і страхом за збереження накопичених коштів. У цей складний час поняття інвестиційної діяльності набуває нового значення для бізнесу.

Взагалі будь-яка інвестиційна діяльність спрямована в першу чергу на захист і примноження капіталу. Відповідно до традиційної концепції, інвестиційна діяльність бізнесу характеризується довгостроковим вкладенням значних ресурсів для отримання прибутку та зміцнення конкурентних позицій у майбутньому. Відповідно, основною метою інвестування є отримання підприємством певної конкурентної переваги або запобігання втраті ним позицій на ринку.

Ці фінансові витрати дають бізнесу низку переваг одразу в кількох сферах: економічні, соціальні та організаційні переваги.

Базуючись на класичному визначенні інвестицій як способу збереження та збільшення капіталу, ми можемо виділити три широкі категорії інвестицій: фінансові інвестиції, фізичні (реальні) інвестиції, нематеріальні інвестиції.

Основні проблеми, які необхідно вирішити керівництву підприємства при прийнятті рішення щодо інвестиційної діяльності підприємства, у тому числі в умовах кризи, пов'язані з невизначеністю та низькою точністю прогнозування умов, у яких вони будуть діяти.

Інвестиційна активність бізнесу під час кризи є не лише можливістю динамічного розвитку, а й часто важливою умовою виживання кожної економічної одиниці. Ця ситуація особливо актуальна в періоди глибокої рецесії та невизначеності, коли попит на товари падає, а виживають переважно компанії зі сформованим брендом, міцним фінансовим становищем і з найбільш прийнятним для ринку продуктом.

Інвестиційні проекти є основним інструментом створення та вдосконалення виробничо-сервісного потенціалу компанії. Це допомагає компанії відповідати очікуванням ринку і водночас забезпечує значну конкурентну перевагу в період подальшого повернення економіки до висхідного тренду.

Труднощі з пошуком джерел фінансування, песимізм споживачів і невпевненість щодо завершення кризи фактично блокують рішення про інвестиції. Зростає занепокоєння щодо збереження капіталу. Існує думка, що для цього краще підходять інвестиції на фінансових ринках.

Потенційними перевагами фінансових інвестицій є: підтримка реальної вартості капіталу; зростання ринкової вартості активів з часом; отримання постійного доходу у вигляді відсотків або дивідендів; підвищення престижу переходу на інші інструменти інвестування.

Спектр інструментів, доступних інвесторам для інвестування фінансових надлишків, дуже широкий (табл. 1).

Кожна економічна криза відкриває унікальні інвестиційні можливості. Останні події, наприклад, підштовхнули розвиток індустрії

електронної комерції, одночасно вдаривши по туризму, авіакомпаніям і деяким ринкам нерухомості в традиційно дорогих регіонах світу.

Таблиця 1 – Сегменти ринку фінансових інвестицій та їх особливості

Сегмент	Короткий опис
Грошовий ринок	Цей сегмент включає банківські депозити, депозитні сертифікати, казначейські векселі, грошові векселі та короткострокові боргові цінні папери.
Ринок капіталу	Компанії інвестують в акції, середньо- та довгострокові боргові цінні папери (казначейські чи корпоративні), акції в інвестиційних фондах, середньо- та довгострокові структуровані фінансові продукти та депозитарні розписки.
Ринок деривативів	Ринок деривативів може включати форвардні або ф'ючерсні контракти, опціони своп, варанти.
Валютний ринок	Інвестиції на цьому ринку пов'язані з валютними операціями, обмеженими певними термінами виконання.

З одного боку, криза обходить світовій економіці в трильйони доларів щорічно. З іншого боку, криза пришвидшує технологічні зміни, інноваційні бізнес-процеси та економічні трансформації, які в стабільних умовах тривають багато років.

Отже, важливо, що під час економічної кризи інвестиційні витрати зазвичай нижчі, ніж у період динамічного економічного зростання. Технології, матеріали та праця загалом дешевші порівняно з тим періодом, коли за них конкурували багато суб'єктів господарювання.

Однак на практиці компанії, побоюючись за майбутнє, відмовляються від великих інвестицій. .